

Թափայ էֆէնտիէ ընդունուեցանք. ընտիր ակոսներ շարուած և վար- դադոյն օչարակ պատրաստուած էին. օչարակ խմուելէ վերջ վի- ըրստին ոտը ելաւ Տ. Հայրն և ի Գուռն կառավարութեան արտա- տանած առևանխոսութեան աւելի ազդու և աւելի ընդարձակին ըս- կըսեց, բիւր շնորհակալութիւններ յայտնելով այն բարեկարգու- թեանց մասին որ մեր Վեհափառ կայսրն ի դահ ըարձրանալէ հե- աւ գործարդեալ էին : Մանա- լանգ փորը-Ստիոյ երկաթուղեաց չինութեան համար Ն. Վեհափա- ռութեան շնորհած իրաւունքն, որ բազմաժողով ըսած էին, յայտնելով գործաւորն ու բարեկարգութիւն- ներէ յետոյ առաջարկեց խուռն ժողովրդին որ միաբերան ու բարձ- րաձայն փառաբանէ չօգ եղաւ, երկոյ կրկնեն, և իւր շնորհա- կալութիւնն յայտնեց նախ վախճ- Մուսթաֆայ էֆէնտիի, արժա- նախագի ընդունելութեան հա- մար : Ապա վերադարձանք ամե- նայն ուրախութեամբ մեր տու- ներն : Արդարև նայն գիշեր Հա- յոց վառքն ու պարծանքն հան- զիսացաւ իւր պերճախոսու- թեամբ : մեծայայտ ենք թէ այս- պէս գաւառի քան զգաւ հասարակու- թեան սէրն ու համակրանքն յին- քնն գրաւելով՝ պիտի յաճողի շա- րունակել պաշտօնն, որով պիտի օգտուի Զարչանպայ, վասն զի յայտնի է թէ՛ ո՛ր և է եկեղեցական կամ պաշտօնեաց շահեցողութեամբ կրնայ կառավարել : Մեր մասնա- լոր շնորհակալութիւնն յայտնել կը փութամք Երեսփոխան Մեծ. Մեքենայ ապա թիւթիւնճեանի, որ ի պայծառութիւն եկեղեցւոյ կը ճգնի ազգասիրաբար, և այն ա- մէն ազգայնոց որք չըլլացան ինչ ինչ հանգանակութեանց և իւ- ղազնին համար առատօրէն տալ : Ուր միութիւն կայ, անդ է լու- սաւորութիւն : Փիլիպ. Ս. Զեքա :

Բաժնո՞ք. 30 Ապրիլ 1888 :— Ճէ- րիտէի Շարդիյէ լրագրոյ 873դ թուոյն մէջ Բուսնուգէ գրուած անստորագիր մի նամակ կարգա- ցինք, որ մեծ զարմանք ազդեց մեզ : Մի քանի տարիներէ ի վեր տեղւոյս Քահանայից և մի քանի երևելի անձանց մէջ Մարտիրո- սաց տօնախմբութեան խնդրի մը ծագած է. այսինքն տեղւոյս քա- հանայք կը պնդեն որ պէտք է ըստ

օրինի Հայաստանեայց եկեղեցւոյ Ս. Ստեփաննոսի օրը լինի Մարտի- րոսաց տօնախմբութիւնը. իսկ մի քանի Մարտիրոսներ ալ կուզեն կատարել Ս. Սարգիսի օրը ինչպէս որ կատարուած է պարբեր ի վեր : Այս խնդիրը վերջացնելու համար Պատրիարքարանէ մինչև ցարդ 4-5 պաշտօնական գրեր եկած են թէ պէտք է կատարուի Մարտիրոսաց տօնախմբութիւնը Ս. Սարգիսի օրը և ո՛չ թէ Ս. Ստեփաննոսի օրը. բայց տեղւոյս ազգային պաշտօն- եայք այդ հրամանագրերը բարձի թողի ըրած ու անխնայար լը- ռած են. մենք մինչև ցարդ լը- րագրաց մէջ որեւէ տեղեկութիւն մը չենք տուած յայտ մասին որ- պէս զի խնդիրը վերջացնելու ա- ռանց հրապարակ ելելու : Այժմ կը տեսնենք որ դիմակաւոր պա- ընն մը հրապարակ ելած կաղա- ղակէ նման այն գողին, որ երբ տուն մը մտնելով գողութիւն ը- րած առեն ձերբակալուի, կսկի պօռալ թէ գող կայ : . . . Դիմա- կաւոր նամակագիրն յանդգնած է խել մը անստոյգ տեղեկութիւն- ներ տալ. մենք յանուն արդա- ըութեան, առանց կողմնակցու- թիւն մ'ունենալու թէ՛ Քահանա- յից և թէ՛ Մարտիրոսաց, կըս- տիպիմք ճշմարտութիւնը պաշտ- պանելով բողոքել անխառնութեան դէմ : Այն անձը որ ճշմարտ ե- ղեցութիւն մը կը գրէ, պէտք չէ որ իւր անունը ծածկէ, և կամ խաւարի մէջ գործէ : Ահաւասիկ զիմակաւորին դիտողութիւնները : Այս կըսէ թէ Մարտիրոսներն ար- բանեակներ գտնելով կըսկսին Քահանայից վրայ յարձակիլ : Սուտ է այս. Քահանայք չեն կրնար ի- ընեց վրայ յարձակող մի անձ ցոյց տալ : Ի. կըսէ թէ այս անգամ բողոքագիր մը զրկուած է ի Պատ- րիարքարան և զի չափ ստորագ- րութեամբ, որոնց տէրերուն երեք չորրորդը կամ աւելին աստ պան- գրութեամբ կը թափառին : Կը ցաւիմ որ պանդուխտ բաւին նը- շանակութիւնը դեռ չըլլացած ե- լեր պանդուխտ կը կոչէ այն ան- ձինքն որոնք 10-15 տարիներէ ի վեր ի Բուսնուգէ ամուսնացեալ պատուաւոր գործերով կը բաղին : Ըստ նամակագրի՝ մեծ մասն ալ բեռնակիրութեամբ կը բաղին եղեր- դարձեալ պարտ կիծողներ որ մեզ ցոյց տայ բեռնակիր մը այդ բո- ղաբարը ստորագրողաց մէջ : Կը

սէ թէ անպիտան չը կը տեսնուի, որ Վառնայի մէջ իւր խառնարար ըն- թացքին համար Պատրիարքարանի յանդիմանութեանց արժանացած է : Դալով առանց միտութեան թողուած երախաներու՝ Պատրի- արքարանը կարող է ստոյգ տեղե- կութիւններ առնուլ Մեծ. Կրօնիկ Փափազեանէ և ուրիշներէ : Դարձ- եալ դիմակաւորն կըսէ թէ Պատ- րիարքարանը պէտք է բողոքագիրը ստորագրող անձանց որպիսու- թիւնը ստուգէ, նոցա դրածնե- թուն հաւատ ընծայելու համար : Արդարև Պատրիարքարանը կրնայ բողոքագրոյն ստորագրութիւն- ները օրինակելով խրկել տեղւոյս Աւագերէց Աթ. Տէր Կարապետ Քահանայի որ նոցա ինչ արհեստ ունենալին և ինչպիսի մարդեր ը- լալ տեղեկագրէ Պատրիարքարա- նի Տեսնենք թէ անոնց մէջ պիտի գտնէ՞ բեռնակիր, հիւսն, և ինչ ե- դարձեալ կըսէ թէ անցեալներն ալ հանրագիր մը պտըտցնելով ստորագրութիւն մուրացուած է, և ստորագրողը իմացած են որ խաբարայութեամբ առնուած են իրենց ստորագրութիւնները, նախ ըսելով թէ Բէթէնեան ընտանիքը Քահանայից հետ պիտի հաշտե- ցնենք՝ ընդհանուր ժողովը կաղ- մելով Թաղ. Խորհուրդի միջոցաւ. և յետոյ իրենց ստորագրութիւն- ները Պատրիարքարան խրկուելու պատրաստուած է. այն ատեն ռաւիկ մասը իրենց ստորագրու- թիւններն յետ առին : Եւ ահա նամակագրին դրածներուն ստու- թիւնը հաստատուելու համար կը ընեմք հանրագրոյն պատճէնը : Ահա. Պատուարժան Թաղ- Խորհուրդ. ի Բուսնուգէ .

Ստորագրեալքս պատիւ ու- նիմք այսօր ներկայանալ պատ- ուարժան Խորհուրդի մի քրիս- տոնէական և մարդասիրական պարտք մը կատարելու յանուն ազգիս և արդարութեան : Ինչ- պէս որ Զեք և տեղւոյս ամբողջ Հայ ազգայնոց յայտնի է որ մէկ երկու տարիներէ ի վեր դժու- թիւն մը ծագած է Բէթէնեան եղբայր և Աթ. Քահանայից մէջ. դժուրութիւն մը որուն չարագու- շակ հետեանքներն օրըստօրէ կը սաստկանան և կը կայանայ ազգիս պատուոյն վրայ. ամեն օր ականա- տես կլինիմք որ մի քանի աղքա- կան ընտանիքներ հալածանաց և նախատանաց ենթարկած են զի-

րար. այդ անձինքներ որ ժամանա- կաւ սիրով և մարդասիրութեամբ կը գործէին զիրար, այն անձինքներ կըսեմք որ տեղւոյս ազգայնոց ներքին և արտաքին յառաջադի- մութեան համար ձեռք ձեռքի տուած կաշխատէին. իսկ այսօր իբրև օտար կը նային ազգիս յա- ռաջադիմութեանը. և ո՞վ է այս դժուրութեան պատճառը. — Աթ. Հաճ. թէ Բէթէնեան եղբայրք. մենք չեմք գիտեր. ափ խաւար է մեզ. և ահա անոր համար ըստ խնդրանաց ազգայնոցս պարտի թաղական Խորհուրդը՝ մի օր ու- ընելով հրաւիրէ Աթ. Հաճ. և Բէթէնեան եղբայրք ի Թաղ. Խոր- հուրդարան. երկու կողմէ արդար պատասխաններ տրուի ազգայնո- ցն և մենք ալ համալուինք թէ ո՞վ է իրաւունք ունեցողը. ո՞վ է անխաւար. և ո՞վ է այս աղետա- լի՝ երկպառակութեան հեղինակը. մեր վախճը այն է թէ հաշտու- թեան վերադիմներ, երկու կող- մանց համաձայնութիւն գոյացնե- լով : Ահա այս է մեր ճշմարտ ըը- րիստոնէութեան պարտքը : »

Ստորագրեալքս 39. Ընթերցողը թող գուշակէ թէ արդեօք այս ստորագրութիւննե- րը խաբարայութեամբ առնուած են, թէ՛ ճշմարտութեամբ : Երբ այս հանրագիրը հրապարակ ե- լաւ, չեմ ուզեր աստ յիշել նորա անունը, մի Աթ. . . անձ տունէ տուն և խանութ թանութ չըը- ծագայելով ժողովրդեան սրտերը պղտորեց և զգուշացուց որ չըս- տորարեն և ստորագրողն ալ ետ առնու ստորագրութիւնը : Այն ատեն ստորագրող անձինք խա- ռելով՝ ո՞հ ու գողով թաղական Խորհուրդը դիմեցին իրենց ստորա- գրութիւնը ետ առնելու. և յե- տոր հանրագիրը պաշտօնապէս չը տրուեցաւ թաղական Խորհուրդ : Անշուշտ մեծ նպաստ մը ունեցաւ այս եղբայրութիւնը քահանայից. վասն զի երբ ազգային ժողով կաղ- մուելով քննութեան պիտի ելլէին ստորագրեալք, այն ատեն Պատ- րիարքարանէ եկած հրամանագիրը որ բարձի թողի եղած էին, պի- տի երևան գային և տեղեկութիւն պիտի ուղուէր : Ի՞նչ պիտի ընէին քահանայք այն ատեն : Մենք խոր- հուրդ կուտանք մեր Աթ. Հաճ. որ անձնական կիրքերը մէկդի թողլով, առանց յառաջ երթալու այս ընտանեաց հետ հաշտուին .

պէտք չէ որ յաճախ և մաքա- լին, և եթէ այս ընթացքը շա- րունակեն, կարծեմ քիչ օրէն շատ մը ընտանիքներ տեղւոյս Քահա- նաները պիտի հրատարակեն և ճանչնան սպառաժը ընդդէմ Պատրիարքարանի :

Մեքեն. Ս. Թիւթիւնճե

Ս.Զ.Գ.Ա.ՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վանայ պատրիարքական փո- խանորդ կարգեցաւ Բաղէշի ա- ռաջնորդական տեղապահ Տ. Բար- թուղիմէոս վարդապետ Պաղճեան, և հեռագրեցաւ ուղեւորիլ անյա- տաղ ի պաշտօնատեղին :

— Կը լսեմք թէ՛ Տրապիզնի առաջնորդ Տ. Գարեգին եպիսկո- պոս Սյուննիքեանց պիտի կրնայ իր ժամանակէն վերադառնալ ի պաշտօնատեղին :

— Սերապիոյ Գեր. Առաջ- նորդը Պատրիարքարանէն նպաստ խնդրած է վիճակին գիւղարնակ այն ազգայնոց համար, որ ողող- մանց պատճառաւ թշուառացած են :

— Ի Խնդրոյ Պատրիարքարանի, Օգոստ. Սուրբան երրորդ աստի- ճանի Մէծիակէ պատուանշան չը- շնորհեց Առաքել Սեպուրդ Գեր. Տ. Միքայիլ և Արապիկի Սեպուրդ Տ. Եղիշի եպիսկոպոսաց :

— Ճեպուրթարի Անկիւքան ե- պիսկոպոսն երկուշաբթի ուրիշ ե- պիսկոպոսի մը հետ Պատրիարքա- րան երթալով՝ տեսակցեցաւ Ա- մեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետ :

— Զաղարացի 60 ի չափ սով- եալ ազգայինք, այն՝ կին և տը- ղայ, որ մայրաքաղաք թափած կը մուրային, բաւական նպաստ գտնելով Թաղական Խորհուրդը ու մանց և Պատրիարքարանի միջոցաւ, երկուշաբթի կը քան ելնել մայրա- քաղաքէն իրենց տեղերն երթա- լու համար : Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդն՝ որ սոցա համար բա- լական խնամ տարաւ, այս առ- թիւ գրեց Կուսնայի և Պիլէճիկի առաջնորդարանաց՝ յորդորել չը- քաւոր ժողովուրդն, որ խմովին մայրաքաղաքս դալով դժուարու- թիւն չկրնն :

— Կրօնական ժողովն՝ որոյ պաշտօնավարութեան երկամեայ շրջանը լրացած է, հրաժարագիր մատոյց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ իւր պաշտօնավարութեան տեղե- կադրով հանձնելով :

— Պատրիարքարանն, ըստ տե-

ԽՈՍՏՈՒՄՆԻՍԻՆ ՄԷ
ՅԵՏ ՄԱՆՈՒ(*)
Շատ ատեն տեսնելու առիթը ու- նեցանք ժ... ամուսնին և իրենց քը- րով աղէկին՝ օրիորդ Լէօնին թէ՛ ի- ընեց տունը և թէ՛ չըլլաքայնութեան ատեն. մեր ընկերք մեծ կամայնքն էր սեղանակից լինիլ նոցա, ամէն նեղու- թիւն և ակնածութիւն արտաքսեալ էր սոյն աղիւս անձանց տան մէջ. «Իբրև ձեր տունը» խօսքը միշտ կը յեղյեղէին :

Գրիչը կիցայ ձեռքէս Յոյժ տը- կարացած եմ... : Աստուծոյ մանա- լանդ սոյն դադունի պատմութիւնը ճշմարտ խոստովանութեան մը հան- դամանք կառնու, և աստ է այն ա- մենադառն խոստովանութիւնը զոր պիտի ընեմ : Կըզգամ ո՛ր ատմական յանցապարտ լինեցաւ իմ սարբերու- թիւններս՝ զորս վերստին կարգաւոր քաջութիւնը չուէիմ, կը բացայայտեն իմ տանջանքներս, կուզեմ աւարտել մէկ քանի տողով : . . . Զեմ դիտեր :

կամ որ աւելին է՝ չըլլացայ թէ ինչ զգացում յառաջ բերու Լէօնի վրայ իմ առաջին այցելութիւնս. երկրորդ այցելութիւնէս անկարելի եղաւ ինձ խաբուիլ. ո՞վ որ կրնայ, թո՛ղ բա- ցատրէ սոյն շանթի աղանդակ հա- ռածները :

Մանկամարդ աղջիկը քովս գըտ- նուելու ո՛չ մի առիթ չէր փայտցնե- ր. եթէ պարտեցը լինէինք՝ այնպէս մը կընէր որ կը հարկադրէի թեւս առ- նուլ. նախ չնչին բաներ եղան մեր խօսակցութեանց նիւթերն. յետոյ տակաւ փոխուեցան. քիչ ատենէն սոյն նիւթերն եղան սրտի և նորա միտմանց միակ հրահանգն. յոյնքն կըրայ տեսնել այն նոր դժբաղդու- թիւնը որ ինձ կապտեցայ. դժբաղ- դութիւնը. և ինչո՞ւ . . . քանի՞ թըը- ուաւական եմ. չէի՞ կրնար պարտա- լոր չէի՞ ճշմարտութիւնն ըսել խեղճ արարածուհիին, որ կը մղուէր յիս տղետալի մղմամբ մը, և յոյնքն նա- ուղղութեամբ թէ ո՞՞ր մը գործած կը լինէր եթէ զիս սիրէր, և ես ալ մարդոց ամենավատթարն կը լինէի ե-

թէ պատասխանէի նորա սիրոյն Այո՛, վատ և վատթար եղաւ. պէտք էի յայտնել, բայց լռեցի :

Օրերը կանցնէին, և ի ք... բա- ղանիքն կենալու պայմանաւան ալ կերկարէր. մտածեցի թէ Մարթա ան- հանգիստ եղած է. արդ զրեցի նախ իմ վերադարձս ուղանելու համար պատրուակ մը հնարելով : Մէկ քանի օր վերջ Մարթայի պատասխանն ըն- դուենեցայ. գրած էր թէ սիրող շատ կը նեղանայ իմ բացակայութեամբս :

Մարթա առաջին անգամն էր որ ինձ կը գրէր. շատ դժուարութիւն քաղեցի միտքը հասկնալու համար. այնչափ տառապանքներով լեցուած էր գիրքը. հուսաւորութիւն թեւաւ ինձ այս և դժուարեցեց զիստարաբար ըն- Մարթա հաղիւ կրնար կարգաւ ուղղի- չըրցայ արգելելու մտածելէ Լէօնի զարգացեալ մտքին, խօսակցու- թեան հրապարակ և կրթութեան առաւե- լութեան վրայ. և անձամբ անձին կը հարցնէի թէ ինձ կրթութեան արժանի չէր Մարթա, այլ Լէօնի. ինչ անմը- տութիւն : Յաճախ Լէօնի հետ խօ-

սակցութեան ատեն, խաղաղիկ կը լի- նէի հրապարանօք լի երազի մը որուն զօրապէս կը նայատէր Լէօնի և Մար- Թայի նմանութիւնն : Ինձ այնպէս կը թուէր թէ նոյն ինքն Մարթա է քո- վը. և եթէ «Լիւաուուը չուէիմ» քո- վով կենալու. ուրիշի մը հետ ա- մուսնացած եմ գոչել ուղիւ, ինձ այնպէս կը թուէր թէ պիտի բարձ- րաձայն ծիծաղէր :

Ո՛չ ևս կրնամ երկարել, զօրու- թիւնս սպառելու վրայ է :

Առաւօտ մը Լէօնի մեռած գըտ- նուեցաւ սենեկին մէջ : Թուեալուէտ էր : Մէկ ձեռքին մէջ սեղմած էր Մարթայի առ իս դրած նամակն որ անտարակապ մեր վերջին խօսակցու- թեան ատեն գրուանէս ձգած լինելու էի : Լէօնի կարդացած և հասկցած էր . . . անկէ ի վեր յաճախ ինքնին հարցուցած եմ թէ ինչպէս խեղճ դրած էր սոյն զարհուրելի աղէտին :

Անմիջապէս մեկնեցայ ի ք... բաղանեաց և յուսահատ ճանապար- հորդեցի շարժի մը քաղաքէ քաղաք, Փարիկ ճանքան բռնել չհամարձա-

կելով, և անդադար աչացս առջև ունենալով իմ ետե թողած ահարկու ոճիւրը :

Երբ վերադարձայ ի Փարիզ, ըզ- Մարթա գտայ յանկոյնի. 15 օր նա- մակ չէի գրած. նա ալ զիս մեռած կարծեք է : Մեռած չէի, բայց չու- ծերացած : Դէմքս այնչափ ձերմիցած էր որ անձանաչելի եղած էի : Սոյն փո- փոխութեանս պատճառ՝ ծանր հի- լանդութիւն մը կեղծեցի և նորա վի- ճակին պահանջած հոգ և խնամքնե- ըր տարի : Այն ատենէն ի վեր Լէօ- նի էր, անձնասպան Լէօնի էր զոր աչացս դէմ տեսնել կը կարծէի իմ խեղճ Մարթայիս զաւաճեալ դիմաց տակ :

Բոլոր խնամքներս անօգուտ ե- ղան : Տխրութիւնն յաճախ չուտով կը մեռնէ դիմադ : Մօրմա՛ս վերջը, կինս, Մարթա՛ս մեռաւ :

Ես ալ կըստովանեմ այն մօտարուտ վայրկեանն, յորում պիտի երթամ մի- անալ ի դերեղման այն երեք դժբաղդ արարածոց հետ, զորս ի դերեղման դահալմիջի տարածում :

զեկագործի առաջնորդական Գեր-
Տեղապահին խորհրդով որոշեց
քաջանայազորով ինչ արգելա-
կանք մը զրկել Չարսանազորի
Բերրի գիւղի Արևմտական քաջա-
նայն, եկեղեցական կոչման զեղծ-
մանց մէջ գտնուելուն պատճառ-
աւ :

— Հիւանդանոցի պատուար-
ժան Հոգաբարձութիւնն ըստ ու-
ղորութեան մասնախումբ մը կար-
գած է՝ սահմանադրութեան 28-րդ
տարեգարծին հանդիսին պատրաս-
տութեանց համար :

— Իզմիրի ազգայիններէն փա-
փազեան Վարդան էֆէնտիի առ-
Օգոստ. Սուլթանն նուիրած ձայ-
նադրեալ երգին մէջ օրինակը զըր-
կուած էր մեզ յատկապէս այս
չարթու : Վարդան էֆէնտի ձայ-
նական երաժշտութեան մէջ իր
ժանօթ ճարտար արգէն հոգա-
եալ լինելով՝ ծանօթացնելու
պէտք չի մտնենք, և միայն այս
առթիւ կը յիշեցնենք թէ Վար-
դան էֆէնտի այս երգն Օգոստ.
Սուլթանի հաւանութեան արժանի
հանդիսացաւ, և նորին Վեհափա-
ռութիւնն հաճեցաւ պատուանշան
շնորհել :

— Վանայ Կրօնական ու Բա-
ղարական ժողովներն հեռագրով
լինգրեր են Պատրիարքարանէն որ
Տ. Գրիգորիս եպիսկոպոս մնայ ի
Վան և շարունակէ պաշտօնը :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒԻՆԵՐ

Պատուաւոր, Աստիճան, Պաշտօն և
Պարգև : — Բաղարապետութեան
վարչական ժողովոյ անդամ ան-
ուանեցաւ Կրեմէի երեւելինե-
րէն Բաղուշը զատէ Մուսթա-
ֆա աղա : — Վանայ վերաբըն-
նիչ ատենի պատժական ճիւղին
նախագահ անուանեցաւ Կարնոյ
վերաբընիչ ատենի պատժական
ճիւղին նախորդ նախագահ Իսմա-
յիլ էֆէնտի : — Ատանայի վերա-
բընիչ ատենի ընդհանուր դա-
տախազ անուանեցաւ Էնկիւրիի
նախնական դատարանի պատժա-
կան ճիւղին նախագահ Թալիսի
էֆէնտի : — Էնկիւրիի նախնական
դատարանի պատժական ճիւղին
նախագահ անուանեցաւ Շրտարայի
վերաբընիչ ատենի ընդհանուր
դատախազ Իզլէթ պէյ : — Շրտա-
րայի վերաբընիչ ատենի ընդհա-
նուր դատախազ անուանեցաւ
Տուրաճի ընդհանուր դատախազի
օգնական Սալիհ Հիւսի էֆէնտի :
— Տուրաճի ընդհանուր դատախա-
զի օգնական անուանեցաւ Շրտա-
րայի ընդհանուր դատախազի նա-
խորդ օգնական Թէվֆիդ էֆէնտի :
— Այսքանի նահանգին Տէնիլի դա-
ւառին նախնական դատարանի
ընդհանուր դատախազի օգնական
անուանեցաւ Պոլոյ առեւտրական
առաջին դատարանի քարտուղար-
ներէն և իրաւագիտական վար-
ժարանի նախկին շրջանաւարտնե-
րէն Նուրի պէյ : — Պէրուլի Սուլթ-
գաւառակի գայմագամ անուա-
նեցաւ Ճէմալի գաւառակի գայ-
մագամ Մէհմէտ Ալի էֆէնտի և
նմա յաջորդեց Թէպէթի նախորդ
գայմագամի փոխանորդ Թալիսի
էֆէնտի : — Գանեայի նահանգին
Էրէյի գաւառակի գայմագամ
անուանեցաւ Իլիկին գայմագամ
Էօմէր Շիւքրի էֆէնտի և նմա
յաջորդեց Էրէյի գայմագամ
Ալի Ռիզա էֆէնտի : — Հէքեաբի
նահանգին Մահմուտի գաւառա-

կին գայմագամ անուանեցաւ Մա-
մուլէթի Էլ Համիտի գայմագամ
Վէլի Սալիի էֆէնտի և նմա յա-
ջորդեց Մահմուտի գայմագամ
Մահմուտ էֆէնտի : — Սանիլի
երկրորդ աստիճան՝ Գլադմէնի
մարտնոցին տնօրէն Օսման էֆէն-
տի : — Սալիսի աստիճան՝ Պաղ-
տատի Բէրպէլա գաւառին Հին-
տիլէ գաւառակին գանձապահ
Արիֆ Հիւսի էֆէնտի և Ս. յո-
րոյի գայմագամ Մուհարրէմ է-
ֆէնտի : — Երրորդ աստիճանի Օս-
մանիլէ պատուանշան՝ Մէքքէի
նորընտիր գաւառոր Հիւսէյին
Թէվֆիդ էֆէնտի, Գ. զօրաբա-
նակի թնդանօթաճիգ զօրաց հը-
րամանատար Ահմէտ փաշայի և
Գարատաղի սահմանադրոց գըծ-
ման յանձնաժողովի քարտուղար
Ճաֆէր պէյ : — Երրորդ աստի-
ճանի Մէհմուդէ Նեքեմոյ կառա-
վարի Թէվֆիդ փաշայի : — Չոր-
րորդ աստիճանի Մէհմուդէ Էն-
կիւրիի նահանգին վարչական ժո-
ղովոյ առաջին քարտուղար Իսմա-
յիլ էֆէնտի, Յունաց թագաւո-
րին պալատական նուագածուաց
պետ գերմանացի Պ. Մապլէրի
և Տէմէադաճի աւստրիական փոխ-
— Հիւսիսային և Լոյսի շրջանա-
ւային ընկերութեան գործակա-
տար Պ. Սիւսորի : — Միլիարանի
աստիճան և երկրորդ աստիճանի
Մէհմուդէ պատուանշան՝ Նեքիւ-
տայի Հայիմ փաշայի Սայիա և
Սապապ պէյ որդւոց : — Սանիլի
Միլիթմայիլ աստիճան՝ Ատանա-
յի նահանգին հեռագրատան և
թղթատարատան առաջին տնօրէն
Պէտրի էֆէնտի : — Սալիսի աս-
տիճան՝ նոյն նահանգին երկրական
երկրորդ քննիչ Ռիֆաթ էֆէնտի,
Բիսաի գայմագամ Մահմուտ պէ-
յի, Ատանայի վարչական ժողովոյ
անդամ Մուսթաֆա էֆէնտի,
նոյն ժողովոյ անդամ ու Հոռմէա-
կան հասարակութեան երեւելինե-
րէն Ֆիթուլլահ էֆէնտի և նոյն
ժողովոյ առաջին քարտուղար Ա-
լի Ռիզա էֆէնտի : — Երկրորդ
աստիճանի Օսմանիլէ պատուանշ-
ան՝ Ատանայի նահանգին ոստի-
կանաց հրամանատար Շահին փա-
շայի : — Երրորդ աստիճանի Մէհմ-
ուդէ Մաշնայի նահանգին 72-րդ
կիսաբաժնի հրամանատար Նաճի
փաշայի : — Երրորդ աստիճանի Օս-
մանիլէ՝ նոյն նահանգին Յըրդ-
գին պետ Շէմէալտին պէյ և
Մէքքէի Սիւլէյման Ֆալիդ
էֆէնտի : — Չորրորդ աստիճանի
Մէհմուդէ՝ նոյն նահանգին Միւսթ-
թի Մէհմէտ Սաուրդ էֆէնտի,
թղթակցութեանց քարտուղար
Շաքրի էֆէնտի և ոստիկանաց
Թապուր աղաբը Հիւսի էֆէնտի :
— Չորրորդ աստիճանի Մէհմուդէ
նոյն նահանգի Ռէթիլ տնօրէն
Վանիլի էֆէնտի և օգնականին՝
Մէհմէտ Սաուրդ պէյ : — Հինգե-
րորդ աստիճանի Մէհմուդէ՝ Ա-
տանայի երեւելիներէն Օրադըլեան
Յակոբ էֆէնտի : — Սալիսի աս-
տիճան տրուեցաւ երկրորդական
վարժարանաց քննիչ Ռաֆիկ էֆէն-
տի և կրթական նախարարու-
թեան նորոգութեանց պաշտօն-
եայ Մէհմէտ էֆէնտի : — Սուա-
լին աստիճանի Օսմանիլէ պատ-
ուանշան՝ Կրէտէի նորընտիր կու-
սակալ Նիքոլաքի փաշայի : — Չոր-
րորդ աստիճանի Օսմանիլէ՝ Պոլ-
ոյ Շահալտէ Պաշա թաղի երկ-
րորդական վարժարանի պարսկե-

րէնի ուսուցիչ Հաքէմ էֆէնտի :
— Երկրորդ աստիճանի Մէհմուդէ՝
Պէրուլի և Սուրիական Տրիպու-
այ Հոռմէական Սուրույ մետրա-
պոլիտ Տ. Անթոնի : — Երրորդ աս-
տիճանի Մէհմուդէ՝ Հաքէպի Սաու-
րույ առաջնորդ Տ. Վասիլիօսի և
Լոնտոնի գրամատէր Պ. Գառլ-
Միւլէոսի : — Չորրորդ աստիճանի
Մէհմուդէ՝ Սուլթան-Սէլիմ թա-
ղի երկրորդական վարժարանին
երկրորդ ուսուցիչ Նաճի էֆէն-
տի, Ճէլալ պէյ թաղի երկրորդ
գաւառական վարժարանին պարսկե-
նի ուսուցիչ Նուսուֆ էֆէնտի,
Պէշիքմաշի երկրորդական վար-
ժարանի ղեկավարութեան ուսու-
ցիչ Ֆէյլի էֆէնտի, երկրորդա-
կան Ֆէյլիլէ վարժարանի դաղ-
դիւրներէն ուսուցիչ Մահմուտ
Սաուրդ պէյ և Բիսաի թաղապե-
տութեան բժիշկ Տօքթօր Գամ-
պանի :

Գաւառական յանձնաժողով մը
կազմուած է՝ գաւառացի դատա-
րանաց անդամաց, քարտուղա-
րաց և այլ գաւառական պաշտօ-
նէից ընտրութեան գործին հըս-
կելու համար : Նախագահ է Պոլ-
ոյ Հոռմէոյի առաջին գաւառա-
նի առաջին նախագահ Մէհմէտ-
ալին էֆէնտի, և անդամք՝ յիշ-
եալ գաւառական անդամներէն
Սայիա էֆէնտի, Պոլոյ պատժա-
կան առաջին գաւառական գեր-
նախագահ Բէմալ էֆէնտի և Նուս-
րէթ ու Գալիարի էֆէնտի :

— Կայսերական բժշկական
վարժարանէն այս տարի գեղա-
դորական վկայագիր ստացան
Չարաբեան Յովսէփ, Թաշճեան
Միլիթի, Բիսեան Յարութիւն,
Գալիարեան Անտոն, Գրիգորեան
Պետրոս, Գալիարեան Յակոբ,
Մալուսի Թոմա, Անաստիասիա-
տիս Մարիքո և Իլիասիս Ադի-
լէա էֆէնտի :

— Վարտար գետէն ի Մէլա-
նիք ջուր բերելու արտօնութիւն
տրուեցաւ Ահմէտ Համիտ էֆէն-
տի գրամատէրի մը :

— Յունաց Պատրիարքարանն,
յանձնաժողովոյ մը միջոցաւ Գա-
րուլթեան տնի առթիւ 14000
գրուշ և հաւիթ ու մամ բաշ-
խել տուաւ բանտարկեալ յու-
նաց :

— Կրեմէի նորընտիր կուսա-
կալ Նիքոլաքի փաշա երկուշաբ-
թի ուղևորեցաւ ի պաշտօնավոյ-
րը՝ Մալսուսէի Տոմա-Պաղէ շո-
գեհնաւով :

— Կայսերական պալատան դե-
ւանատան քարտուղարներէն Գաւա-
րի պէյ Օգոստ. Սուլթանի մաս-
նաւոր քարտուղար անուանուե-
ր է փոխանակ վախճանեալ Ռէշիտ
պէյ :

— Բերայի յունաց դրական
Սիլվոյոսին հաստատութեան 27-
տարեգարծը տնեցաւ անցեալ
կիրակէ ի ներկայութեան Պատ-
րիարքին, բարձրաստիճան եկե-
ղեցականաց և երեւելոց յու-
նաց :

— Մայրաքաղաքի գերմանա-
կան գերպանն երեքշաբթի մեկ-
նեցաւ Հայտէպէրիկ Վերմուկներն
երթալու համար :
— Կառավարութիւնն օրինա-
գրած է որ սոյսհետեւ միայն
կայսերական հրամանաւ դատի
ենթարկուին գայմագամք, եթէ
իւրեանց պաշտօնավարութեան վե-

րաբերեալ զործոց համար յետ
նախնական քննութեանց ի դատ
կոչել հարկ լինի :

— Կառավարութիւնն արդիւն-
ոգիւն ըմպելեաց մուտքն եւ մէկն
նահանգին մէջ, ըստ առաջարկու-
թեան կուսակալի տեղեղն :

— Երեւոյնց գրուած է առ-
Ներսէս լրագիր թէ՛ Պրէճիկ-
եփրատի մէջ Հոյ կին մը առաւօտ
մը կանուխ եփրատաց եղբորն եր-
թալու և աչքերը գլխոյն ծածկոյ-
թով կապելով ինքզինքը գետը նե-
տեր և ինքզինքը է : Խեղճ կինն
հետզհետէ անտանելի եղող չքա-
ւոր վիճակէն ճանճրացեր և ամուս-
նոյն գանակոծութիւններէն յու-
սահատեր է :

— Այս օրերս մայրաքաղաքս
եկած են Կովկասի Հաճի Էօմէր
Մէհմէտ և Էօմէր անուն չէրքէսք,
և 600 չէրքէս ընտանեաց կողմէ
իրեն փոխանորդ կառավարութե-
նէն արտօնութիւն կը խնդրեն օս-
մանեան երկրները գաղթելու հա-
մար : Սոցա յայտարարութեան
համաձայն՝ Կովկասի կուսակալը
պաշտօնապէս ծանուցած է իրենց
թէ, Բ. Գուռն եթէ հաճի, Բու-
սից կառավարութիւնը բնաւ չը
պիտի հաւաքակի : Ըստ մասնա-
ւոր տեղեկութեանց թէ՛ Քէի, Բ.
Գուռն ընդունած է սոցա խնդրը :

— Հայէպի Յունաց, Հայոց,
Հայ-Հոռմէականաց, Սաուրդ,
Բոյրաբեանաց, Հրէից, և այլոց
ստորագրութեամբ առ թաշտուղ-
դեալ հեռագիր մը հերքելով տեղ-
ւոյն կուսակալ Հասան փաշայի
պաշտօնավարութեան դէմ ոմանց
կողմէ եղած բողոքն, գոհունա-
կութիւն և շնորհակալութիւն կը
յայտնէ՝ նորա պաշտօնավարու-
թեան համար :

— Հայէպի գաւառական լը-
րագիրը գրած է : — «Հայէպի
երկու հրէայ եղբարք՝ Հաղբիլ
և Աղբիլ անցեալ ամսոյ 13-րդ օրն
անյայտ կը լինին : Առաւօտունն նո-
ցա ընտանիքն այս գէպքը կիսա-
ցընեն ոստիկանութեան, և նա
կրպիկ խուզարկութիւն ընել : Ոս-
տիկանութիւնն իմանալով որ եր-
կու եղբարք 800 ոսկինոց փոխա-
նակագիր մը ունին եղեր իրենց
վրայ, — ինչ ինչ պատճառներով կը
կապածի Հայէպի աւստրիական
հիւպատոսարանի Գալիաս Հա-
ճի Ալի և նորա եղբոր Հաճի
Համիտի վրայ : Կը խուզարկէ
այս վերջոյն տունը և մուտա-
նի մը մէջ կը գտնէ երկու հը-
րէից դիակներն, պարկի մէջ գըր-
ուած, ստրքերնի կտրուած, Ան-
միթպէս քննութիւն կատարելով
կը հաստատէ թէ հրէայք ինք-
գուրով սպանուած են, և թէ
մնացածաւ մը նոցա ոտքերը կըտ-
րած է պարկին մէջ դետեղելու
համար : Ուրիշ ապացոյցներ եւս
գտնելով՝ ձերբակալած է Հաճի
Ալին ու Համիտն և մէկ քանի մեղ-
սակիցներ :

— Գողանի մէջ Ապրիլ ամսոյ
վերջերս սաստիկ անձրեւ տեղա-
ցիր և բաւական մըսեր է հըն-
ձոց : Մէկ քանի շէնքեր ևս մնա-
սուր են, և շրջակայ գիւղի մը
գետակն յորդելով երկու գիւ-
ղացի և փոքր աղջիկ մը առեր տա-
րեր է : Խեղճներ երեք քառորդի
չափ հոսանքէն քշուելէ յետոյ ան-
միջական օգնութեանց շնորհիւ
աղաւտուր են :

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆԻԱ
Կը ծանուցուի Հասարակու-
թեան թէ՛ Րումէլի երկաթուղ-
եաց բաժնետոմսից առաջիկայ վի-
ճակահանութեան համար կրնայ
Էրեզներ գնել Օսմանեան կայսե-
րական Պանքայէն, ամէն օր ժա-
մը 10 էն մինչև 3 1/2 (Բ. Ե.) :

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Կ. Պոլս 7 Մայիս 1888

Օսմանեան Գոնսորիտէ	15-28
Բուսթիլի երկաթուղի . Յրաւագ	40-75
Թրամուէյ	1. 0. 420
Օսմանեան լիւրան 100 դրուշէն	
Մէհմուդէ	108-12
Մէթալիք	101-10
Հինգնոց	403-10
Վեցնոց	403-20
Բուսթիլ թղթադրամ	10-80
Բուսթիլ արծաթ	74-15
Ռուսիոյ Բոլ	90-33
Գաղղիական լիւր	88- 8
Անգղիական »	111-15
Գրիմից	51-20

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒԻՆԵՐ

— Միգրիոյ մէջ բաղմամբ ըն-
կերութիւնը կան, որք ամեն տե-
սակ բարեխիտական գործեր նը-
պատակ ընտրած են իրենց : Ա-
մենէն հետաքրքրականն է ընկե-
կերութիւն մը որ հանգանակու-
թեամբ գրամ կը հաւաքէ, տար-
ւոյն մէջ մէկ օր արձակուրդ տա-
լու համար դպրոցի տղայոց և
ղաններ գեղեցիկ դաշտ մը տա-
նելով գուարճացնելու համար ամ-
բող մէկ օր : Թէքի Գրաւհիլն նա-
խագահուին է այս ընկերութեան
և այս տարի 14,048 դպրոցական
տղայ զրկեց 12 ժամ մաքուր օդ-
նիչելու եւ պատշաճ անուշ մը ըն-
դունելու համար : 250,000 ֆրան-
քի չափ դումար մը հաւաքեցաւ,
և 244,000 ը ծախք եղաւ այս
մարդասիրական գործին համար :
Աւստիկ ընկերութիւն մը որ դրամ
չաւելցներ, բայց անշուշտ այս բա-
նէս չպիտի գանդատին աղքատիկ
տղայքն որք տարին գէթ մէկ ան-
գամ կը վայելեն հարուստներու
վերապահեալ զրօսանքներ :

— Գաղղիոյ կառավարութիւնը
նոր տեսակ մարտանաւ մը շինու-
թեան պիտի ձեռնարկէ, որ կը
կարծուի թէ յեղափոխութիւն մը
պիտի մոծանէ նաւային ճարտա-
բաղեւտութեան մէջ Այս մարտա-
նաւն անհրաժեշտ պիտի լինի : Թէեւ
ամեն կողմէ բուռնութեամբ ծածկի,
չրով չպիտի լցուի և ջուրին տակ
չպիտի երթայ : շինութեան համար
պիտի գործածուի այնպէս պատ-
րաստուած առաջ մը որ շատ ա-
ռաճութիւն ունենալով՝ ամբի
կամ նաւու և կամ ժայռի բախ-
մամբ ծակուելուն պէս, ծակն ինք-
նին պիտի գոցուի : Զրահ քիչ պի-
տի գործածուի, բայց մինչեւ իսկ
եթէ կուռոյն սաստիկութեամբ
նաւուն մէջ բնաւ զինուոր չմնայ,
նաւն հետեւեալ օրը պատերազ-
մը շարունակելու կարող պիտի լը-
նի, քանի որ չպիտի ընկղմի :

— Գերմանիոյ Կայսրը վերջին
օրերս բաւական կազդուրած լի-
նելով կայսրուհին կրնայ այցելել
կարօտ ողորկեց երկրին և նպաս-
տել ու միջնորդել :

— Մարքի մէջ, ըստ նորա-
գոյն տեղեկութեանց, ապստամ-
բութիւնը տակաւին բոլորովին
շնջուած չէ :

